یولدز

آلتنچی سنه

"یولدز"
یکشنبه، سه‌شنبه وپنجشنبه کونلرنده هفته‌ده اوچ مرتبه نشر ایدلور، ملی جریدهٔ ترکیه‌در.
بهاسی: بر سنه اوچون دورت صوم، آلتی آی اوچون ایکی صوم، اوچ آی اوچون بر صوم ۲۰ تیندر.
آدریس آلماشدرو ۲۸ تین.
اداره‌سی بچن بازارنده «بلغار» مسافرخانه‌سنده ۱۹نچی نومرده‌در.

ГАЗЕТА
„ЮЛДУЗЪ"
Цѣна 4 руб. на годъ
Редакція и Контора:
Казань, номера „Болгаръ" № 19-й.
АДРЕСЪ:
Казань, редакція „ЮЛДУЗЪ".
Russie, Kazan, redaction „Julduz".
Плата за объявленія:
(25) и (15) коп.
Телефонъ № 748

تنبه الغافلین

ترجمه‌سی‌نك ایکنچی جزءی باصلوب چقدی. امام‌لرغه وعظ سویله‌ر اوچون آلورغه توصیه ایته‌مز.

	بهاسی	پوچته ایله
۱نچی جزء مجلد	۱صوم ۲۰تین	۱صوم ۴۵تین
۲نچی جزء مجلد	۱ « ۲۰ «	۱ « ۴۵ «

آدرس: Казань „Маарифъ"

باصیله باشلادی
تاتارچه عربچه لغت کتابی

بو کتاب، خلقمز آراسنده کوبدن بیرلی مقبول ومستعمل بولغان اختری کبیرنك ترجمه‌سی‌در. فقط اختری کبیر اوزیگه بولماي قاموس عربی وبوندن باشقه معتبر لغت کتابلرندن استفاده ایله تکمیل ایتولمشدر. عربی سوزلر ایره‌ك حرفدن جیولوب حرکه‌لی بولاچق ومعنی‌سی واق حرفدن جیولاچقدر.

آدریس: Казань „Сабахъ"

یاڭا کیلگان کتابلر

کلام شریف زور قولده اعلی جلدلی آیتلری صاناولی	۳صوم —
« « کچکنه « « هر بیتنڭ آخری طنش بلەن بته	۱صوم ۵۰تین
اوقیانوس قاموس ترجمه‌سی زور اوچ جلدده	۱۵صوم —
معرفتنامه ابراهیم حقی اثری آلهیات وهیئتدن	۶صوم —
مجلهٔ عربیه	۲صوم —
حفظ الصحت شبان	۳۰تین

کوبله‌ب آلور اوچون آدریس: казань „Юлъ"

برادران کریموفلر تجارتخانه‌سی

قزانده، اوفاده هم اورنبورغده

شایان فهیم رسملی	۵ تین
ترنله	۱۵ «
معصوم قربان	۲۰ «
محبت قربانی	۲۰ «
مینمده باربارغانلارم	۶ «
لنت ـ یاکه‌تم	۶ «
یازتامچیلاری	۶ «

استه‌گن کشیلرگه شول کتابلر پوچته بولەن هر طرفقه کوندرلور. لکن زادانقه یه‌رورگه تیوش. چونکه زادانقه‌سز زاکازلر قبول ایدلمیدر. زادانقه اوچون پوچته مارکه‌سی مقبول.

Казань, Уфа, Оренбургъ: Бр. КАРИМОВЫМЪ.

مکتب مدیرلری ومعلم افندیلر دقتینه!

«کریموف، حسینوف وشرکاسی» نك اورنبورغده هم اوفاده‌غی کتاب هم بازو ومکتب اسبابلری مغازینلرنده بتون روسیه‌ده باصلغان «هر تورلی ادبی، فنی، تاریخی رساله‌لر» مکتب ومدرسه‌لر اوچون هر طرفدن درس کتابلری کوپ‌له‌ب زور اسکیدکه ایله صاتیله‌ر. مقصودمز تیك فائده ایتو بولماینچه خلقمزغه مدنی وعلمی برخدمت بولدقندن باشقه نشریات شرکتلری کبی یالکز اوز نشریاتلرمزنیگنه صاتوب یاتمیچه، چیت نشریاتنی ده کرله‌ب وممکن قدر آرزان صاتارغه طرشامز وشول طریقه خلقمزنك خصوصا مکتب مدیرلری ومعلم افندیلرنك آغر خدمتلرنه‌یاردمله‌شو یوزندن آنلرنك طلبلرینه احتراماً هر برزاکازلرنی کمال دقت واعتنا ایله حاضرله‌ب یه‌رمز. صوراتقان کتاب اورنینه باشقه‌نی یه‌رمه‌و ایڭ رعایه ایتلورگه تیوشلی برشرعا بولدقندن، بر کیانی دوراوچینه ایکنچی هیچ یه‌رمه‌یمز. زاکازلر کوتی ایله پوچته‌غه طابشرله. زادانکه‌سز نالوژ یه‌رلی. زادانکه‌گه پوچته مارکه‌سیده یاری. آدریس:
Оренбургъ یاکه Уфа Т-ву Каримовъ, Хусаиновъ и Ко.

عصر کتبخانه‌سی

قزانده

کتبخانه‌مزده هر تورلی کتابلر کلیتله موجود. صوراتلغان کتابلر تیزدن کوندریله. اسامیٔ کتب بوش یبه‌رله!

یاڭاغنه باصلوب چققان کتابلر:

اویناش دراما	۲۰تین	پوچته ایله ۲۴تین	ملی اشعار	۲۰تین	پوچته ایله ۲۴تین
یاشلر حیاتی	۵ ««	۷ «	اوقو وقتی	۳ ««	۵ «
بر ساعتلك خاتون	۱۰ ««	۱۲ «	یازرلی صحیفه‌لر	۵ ««	۷ «
سرلی آطه	۱۲ ««	۱۴ «	کونچی ایر	۲۰ ««	۲۴ «
احمدبای	۲۵ ««	۲۹ «	طابلدق	۱۵ ««	۱۷ «
آتالرغه عبرت	۸ ««	۱۰ «	آلیکو	۵ ««	۷ «

مراجعت اوچون آدرس: г. Казань, „Гасръ".

ایلیکتروتیاتر «سڤیت»

مسکاوسکی اورامده، اشچیغلوف یورطنده سیانس هر کون کیچ ۴ ساعتده باشلانا هر کارتینه‌لرنك اسملری ایکرانده مسلمانچه کورسه‌تله‌چکدر.

دوشنبه، سه‌شنبه، هم چهارشنبه کونلرده کورسه‌تله‌چك رسملر:

۱) منخانه‌دن ئلوغلقغه (دراما) ۲) میسسینا شهرنده بولغان زلزله ۲نچی کیسه‌ك (طبیعتدن کورنش) بو کارتیناده زلزله وقتده‌غی هلاکت هم زلزله‌ده هلاك بولغان کشیلرنك میتلرن اورامغه ترب قویغانلری کورسه‌تله‌چکدر. ۳) یالانلی بیرلر (کورنش) ۴) کینه‌ت قایتوب کیلو (کولکی) ۵) بیرگز قتیرگه (میلودراما) ۶) لافلیم افندی نك قورچاقلری (کولکی) ۷) اسلام بیرنده. بو کارتینا مسلمان عربلر طورمشندن (گوزه‌ل کورنش) ۸) ایسرکلر جیونی (کولکی).

کارتینه‌لر دوشنبه وپنجشنبه کونلرده آلماشنادر.

آنتراکت وقتلرنده هم سیانس وقتنده بیش کشیدن مرکب استرونی آرکیستر هر تورلی مسلمان کویلری اوینایاچقدر.

«یولدز»

نك آلتنچی سنهٔ دوامیه‌سی اولان ۱۹۱۱نچی یل اوچون مشتری قبول ایدله‌در.

هم بریولی دورت صوم یبه‌روب برییللق مشتری بولوب یازلغان کشیلرگه „روسستان" اسملی اصول جدیده ایله روس تلی اویره‌ته‌طورغان زور بر کتاب هدیه ایدله‌چکدر.

روسیه‌ده‌گی هر بر پوچته خانه‌لرده «یولدز» گازیته‌سینه مشتری قبول ایدله‌در. «یولدز» گازیته‌سینه یازلو اراده‌سنده بولغان کشیلرگه آقچه‌لرن پوچته‌خانه‌گه کرتوب بیرب اوزلری‌نك آدرسلرن یازدروب کڤیتانسیه آلورغه ممکندر.

«یولدز»نك برسنه‌لگی دورت صوم، آلتی آیلغی ایکی صوم اوچ آیلغی بر صوم ۲۰ تیندر. بر صومغنه یبه‌رگان کشیلرگه گازیته ایکی آیغنه کوندریلور.

تش طبیبی Ал. М. Бурляндъ

آلیکساندر مارکوڤیچ بورله‌ند آورولرنی هر کون ۹دن ۴که قدر قبول ایته. نیقولینسکی هم پچن بازاری اوراملری چاتنده برادران کریمفلر یورطنده.

یمن اختلالی.

عرب گازیته‌لرندن «مرآت العرب» یازا:

یمن عصیانی بیك خوفلی عصیاندر، آنلرنك مقصودلری مکهٔ مکرمه ایله مدینهٔ منوره شهرلرن قوللرینه آلودر. بونلرنی صاقلاو ترکیه اوچون بیك آغر بولاچقدر. یمنگه آفتانومیه بیرو یاخود عربستاننی ترکیه‌دن بتونله‌ی آیروده اگر رضا بولسه ترکیه اوچون بیك ضررلی یاخود بیك آغراش توگل. چونکه ترکیه یمندن مادی واقتصادی جهتدن هیچ بر فائده ایته آلمی.

لکن ترکیه اوچون بونڭ ایکنچی جهتدن اهمیتی بار. ترکیه اوچون ایڭ اهمیتلی بولغان نرسه خلافت مسئله‌سیدر. مکه ومدینه اوز قولنده بولغان مدتده عثمانلی سلطانلری اوزلرن دنیاغه خلیفهٔ مسلمین ایتوب طانوتا آلالر. عاصیلرنك مکه ومدینه شهرلرینه کوز تکولری ترکیه اوچون بیك زور بورچودر. بتون اسلام عالمی قاشنده محترم اولان بو ایکی شهرنك عربلر قولینه کیتولری ایله ترکیه سلطانلرینك خلیفه‌لکلری یوغالاچقدر. آنلر بو کونگه قدر مکه ایله مدینه آنلر قولنده بولغانلقدن‌غنه خلیفه‌لك اسمن صاقلاب کیله آلالر.

درزیلرنك عصیانلری، آنلرنك عربلر ایله برله‌شولری، شام ایله مدینه آراسنداغی حجاز تیمر یولن بوزولری، ترکیه حکومتی حجاز تیمر یولی ایله مدینه‌گه وآندن مکه‌گه عسکر یبه‌ره آلماسون اوچون عربلر طرفندن اویلانوب اشله‌نگان اشلردر. باشقه طرفلردن مکه ومدینه‌گه عسکر کوندرو ترکلر اوچون بیك زور مشقت بولاچقدر. حجاز تیمر یولن بوزغان تقدیرده عاصیلرغه مکه ومدینه‌نی قوللرینه توشورو بیك ییکل بولاچقدر. اول ایکی شهرنی آلغاندن صوڭ خلیفه‌لك ده عربلر قولینه توشه‌چکدر. عبدالحمید اوزینڭ اوتوز اوچ یللق سلطنتی زماننده عرب شیخلرینه بیك کوب هدیه‌لر بیروب آنلرغه یرماردلقلر کورسه‌توب که خلیفه‌لکنی اوز قولنده صاقلاب کیلگان ایدی.

اوشبو یمن مسئله‌سی آرقاسنده وزیرلر آراسنداده آلماشنولر بولونی احتمال طوتالر. بو سوز اصلسزده بولماسه کیره‌ك. چونکه اوزغان یل روسیه‌گه سیاحت قیلغان سابق صدر اعظم حلمی پاشانی یاڭادن صدر اعظم ایته‌رگه فرض قیلالر. بو کشی اوزینك یاخشی اخلاق ویاخشی اداره‌لری ایله عربلر قاشنده بیك معلوم آدمدر. حلمی پاشا آنلرنڭ لسانلرینه‌ده واقف هم عربلرنڭ شیخلری ایله‌ده یاخشی طانش برکشیدر. حلمی پاشا یمن گینیرال گوبیرناتور بولوب طورغان زماننده عرب شیخلری ایله بیك دوست بولوب یاشاب عربلر عندنده زور اعتبارلر قازانمشدر. حلمی پاشانڭ یاڭادن صدر اعظم بولووینڭ زور تأثیری بولوی هم عصیان قیلغان عربلرنڭ طنچلانوینه سبب بولووی احتمالدر. صوڭندن معلوم بولدیغینه کوره یمن اختلالرینڭ باشلانووندە ایسکیلك طرفداری بولغان ترکلرنڭ زور قاتشلری بولغان. درزیلرنڭ عصیان قیلولرینه‌ده ایسکی ترکلر ایله بیك یاقن مناسبتلرده بولغان شام والیسی مصطفی فاضل پاشانڭ بیك زور دخلی بولغان. بونلر اتفاق ایله درزیلرنی اطاعت قیلدررغه کیلگان سامی پاشاغه‌ده بیك کوب مشقتلر چیکدرگانلر. ایشتلدیکینه کوره بو اختلال اشلرنده سابق سلطان عبدالحمیدنڭ سرکاتبی عرب عزت پاشانڭ بیك زور دخلی بار ایکان.

دولت دوماسی

۲۱نچی غینوار مجلسنده اسپیرتلی اچملکلرگه متعلق آکسیزنی اوصتافلڭ بعض استاتیه‌لرن اوزگارتو حقنده‌غی نظام لائحه‌سن مذاکره باشلاندی.

بارون مه‌یندورف، ایسرکلککه قارشی طوروونی مذاکره قیلو اوچون یاصالغان کامیسیه‌نڭ فکرن دا کلادیاصادی. کامیسیه‌نڭ فکرنچه، قاتی اچملکلر ایله صاتو ایته‌رگه شنبه وباشقه بایرام آلدی کونلرنده شهرلرده فقط آلتیغه‌قدر، شهر چیتنده بیشکه قدرگنه ممکن بولورغه کیره‌ك. کامیسیه، بتونله‌ی صاتو ایته‌رگه بارامی طورغان کونلرده تعیین ایتکان. ایسرکلککه قارشی طورو اوچون کامیسیه‌نڭ بیگره‌ك موافق کورگان چاره‌لرندن برسی، بر کشیگه بر کون اچنده معلوم بر مقداردن آرتق اچملك صاتونی منع ایتو. کامیسیه‌نڭ فکرنچه بونڭ چیگی بر بوطیلکه بولورغه کیره‌ك، یعنی بر کشیگه بر کون اچنده شوندن آرتق صاتارغه یارامی.

آندن صوڭ حاضرگی شیشه‌لرنڭ اوستنده یازلغان «خزینه آراقیسی» (Казенное вино) دیگان سوزنی بتروب آنڭ اورنینه اچملکنڭ ضرری حقنده بره‌ر سوز یازوب قویارغه کیره‌ك. یاشرن اچملك صاتوچیلرنی خبر ایتکان کشیلرگه اون بیش صوم قدر هدیه بیرونی ده کامیسیه موافق طابقان. چونکه اول وقتده، خلق حاضرگی شیکلی، یاشرن آراقی صاتوچیلرغه التفاتسز قارامایاچقدر. کامیسیه، یاشرن آراقی صاتوچیلرغه جزانی آرتدرونی هم ایسرته طورغان افیون وباشقه شونڭ شیکلی نرسه‌لر صاتونی ده منع قیلونی معقول طابقان.

مه‌یندورف سویله‌ب بترگاچ مذکور کامیسیه‌نڭ ایکنچی داکلادچیسی حکمنده بولغان چیلیشوف ۲ ساعتدن آرتق نطق سویله‌دی. شولای ده‌سوزن تمام ایته آلماینچه شنبه کونگی مجلسکه کیچکدرلدی. چیلیشوف شول اوزون نطقنده اچملك استعمال قیلودن خلقغه کیلگان ضررلرنی بر بر بیان ایتدی. ایسکی پیغمبر وحکیملر هم حاضرگی فیلسوفلرنڭ بیك کوب سوزلرن نقل ایتوب، هر زمانده اچملك استعمال قیلونڭ خلقغه ضررلی، خلقنی هلاکتکه توشره طورغان نرسه ایکانلیگی اقرار قیلنغان ـ دی. طب نقطهٔ نظرندن قاراغانده‌ده، ایڭ معتبر طبیبلر، کوبدن اوك اوزلرینڭ تدقیقلری ایله، اچملك استعمال قیلونڭ عقل وسلامتلککه ضررلی ایکانچیلیگن بیان ایتکانلر، حتی بتون بنی آدمگه ضرری تیونی اثبات ایتکانلر. حاضر خلق آراسنده اولم کوبه‌یووی، اوزن اوزی اوترو چیلرنڭ آرتووی، حتی سراینلی آورولرنڭ کوب طارالووی همه‌سی خلقنڭ اچملك ایله آغولانوندن. مالیه وزارتینڭ اچملك استعمالن تقویه قیلووی، آنی کوب اچکانگه ضررلی بولوب، آز استعمال قیلغانده ضررسز دیبووی بتونله‌ی حقسز. چونکه ایڭ زور اسپیزلرده، ایڭ معتبر طبیبلر طرفندن، اچملکنی آزغنه استعمال‌نڭ ده ضررلی ایکانلگی اثبات قیلندی. صوڭره اسپیرتلی اچملکنڭ آرتووی ایله جنایتنڭ آرتووی هر ایکیسی برگه بارا. همه جنایتلر شول اچملك تأثیری ایله اجرا ایتله. اخلاق بوزلووی، خولیگانلق، فحشنڭ آرتووی، همه‌سی ده شول اچملك نتیجه‌لری. حکومت خزینه‌گه فائده یاغندن‌غنه اچملك استعمالینه قاراماسقه کیره‌ك ـ دیب چیلیشوف بو مجلسده سوزن تمام ایتدی.

۲۳نچی غینوار مجلسنده چیلیشوف اوّلگی مجلسده باشلانغان نطقن تمام ایتدی.

روسیه‌ده هیچ بر صوغش، هیچ بر یوغشلی آورولر وقتنده، اچملك استعمالندن اولگان شیکلی، خلق کوب هلاك بولغانی یوق. روسیه‌ده یلینه اچملك استعمالی سببلی بر میلیون قدر کشی هلاك بولا. باشده مانوپولیه گرچه آراقی استعمالن کیمتو اوچون یاصالسه‌ده، مقصودقه موافق بولوب چقمادی. باشقه مملکتلرده‌ده اچملك استعمالی بیك قوتلی دیگان سوز درست توگل. صیفرلر روسیه‌ده کوبره‌ك اچلگاننی کورسه‌ته‌لردی. صوڭره ایسرکلککه قارشی همه خلق وحکومتنڭ برگه طرشووی کیره‌کلگی حقنده سویله‌ب بو کونگی مجلسده گی ۳ یارم ساعتلك نطقن تمام ایتدی.

صاراتاو متمهدی خطی.

صاراتاوده مهدیلك یا پیغمبرلك دعواسن قیلوچی میر علاء الدین قورامشین جنابلرینڭ خطی عین عباره‌سی ایله یولدزنڭ بر نومرینه یازلمش ایدی.

مکتوبی صوڭنك یولدز طرفندن بو آدم حقنك برنوع تنبیه واشاره‌ده اولمش ایدی. مکتوبینك اندراجندن ویولدزنك اشاره‌سندن قورامشین جنابلری بیك ممنون اولمش. اداره‌مزگه تشکر قیلوب تکرار خط یازا. فرقان اسملی اثرندن بعض فقره‌لرن نقل قیلا. تعریف تام اولسون اوچون بو فقره‌لرنك بعضلرن ینه درج قیلاچقمز. یازووینه قاراغانده «فرقان» اوچ یوز سوره‌دن عبارت الوغ بر کتابدر. اون ایکی آیتدن عبارت اولان برنچی سوره‌سی منظوم صورتده یازلمش. ایشته نظملری:

١) کلام اوّل حمد الحمد لله
حمد امرم دلیل کون حمد لله.
٢) رب العالمین‌دن حلقی مخلوق
یاراتدم بنده‌نی امربده معبود.
٣) سڭا کونه اوّل شفعی حکم احکام.
حق امرمده قرآن کونی ظاهیر عام.
٤) کون اول رحمت سڭا مشفع
فتوی فرقان امرعام سڭا شفیع.
٥) دولت کونی دعوت یولی
اینوب کونه کلام انسانه ولی.
٦) کلام کونی عدل دلیل سڭا یول
اودر معبود عدل بولساڭ کونی بول.
٧) فتوی کلام سڭا مشفع امر یول
سؤال توحید عدل کونی سورار بول.
٨) بولڭ لله کرنه اوّل سڭا اول
امرقرآن قهار قورقوب سڭا بول.
٩) امرفرقان سڭا ایکنچی کون یول
سؤال جمعی برحمت یول حمد اول.
١٠) کونڭ دولت عدل سنڭ لله آن
دعوت یولی فرض فرقان هبه‌سنڭ امرمان
١١) غضب یولده شراهلی جهال جام
بیان ایمان امر دعوت کونه عام
١٢) ضلال اخوان ظالم مؤمنه‌سن یول
نصیحت وبر حیر یوله امر اول.

منمهدنڭ دعواسنچه بو بیتلر فرقان اسملی الهامی برکتابنڭ برنچی سوره‌سینڭ ١٢ آیتیدر. گویا بو بیتلر کتابنڭ مقدمه‌سیدر. اهل بصیرت البته بومقدمه‌دن کتابنڭ خاتمه‌سینه قدرنیدن عبارت بولاچغن آڭلاسه‌لر شاید تعریف ده بونڭ ایله تمام بولا طورغاندر.

مکتوبده بو بیتلرنڭ تفسیرلری یازلغان. تفسیرلری مفسرلردن مخلوطراق اولدیغندن درج قیلوغه لزوم کورمه‌دك.

بوقدر ایله ده یولدز وظیفه‌سن اداقیلغانغه حساب بولسه کیرەك.

مکتوبده فرقاندن اوشبو بیتلرده نقل قیلنغان:

کلام الله کبك کلام
ملك الهی امر یول
حیٌ حیا اَحیا دایم
حیا روحه دائم اول.
فبدایَ حدیث مهدی
وارث اولدی هو الله
انه الحق فرقان آلدی
روح الامین ولله.
الهام قلبی آل حکمی روح
الف محال شدید یول
فی لیلة التوریت ایدی
فی لیلة الانجیل اول
فی لیلة القرآن اولدی
صوڭره من الف لم یول
حکمی الرحمن للرحمن آل
ذلك الهام حیٌ اول.

مرادی آڭلاشلماز عباره‌لرگه مثال اوچون نه گوزەل نمونه‌لر!

اولم طوبی.

«روسکی اسلوۋ» گازیته‌سینڭ خاربین شهرنده‌گی مخبری اقصای شرقده‌غی طاعون بلاسی حقنده اوشبو سوزلرنی یازا:

فودزه‌دان - خاربین شهرینڭ قتایلر اقامت قیلا طورغان برقسمیدر. بو شهردن هر قنده خاربینگه آشامق اچمك نرسه‌لری کیلوب طورا. فودزه‌دان شهری خاربینده اسلی طورغان قتایلرنڭ یوزدن آلتمشی طوراطورغان بریریدر. آنده قتایلرنڭ اوزینه مخصوص تجارتلری‌ده بار. اوبکه ده بولا طورغان طاعون مرضی آرقاسنده حاضرگی کونده فودزه‌دان شهری اجل شهرینه ئه‌ورلدی. کون‌صاین ١٠٠ - ١٢٠ کشی اولوب طورا.

طارغریبن طوغری ئه‌ینکانده اولم اول شهرده طوی ایته. کوچه‌رگه آزغنه حالی برلغان فودزه‌دان قتایلرینڭ همه‌سی پریستینگه یعنی روسلر طرفندن صالنغان خاربین شهرینه کوچوب بتدیلر. فودزه‌دانده کوچه‌رگه حالی بولماغان قتایلر ایله قتای سوداگرلری گنه قالدیلر. قتای سوداگرلرینه آندن کوچو، آنلر اوچون بولمادکدر. حاضر ایسه اوشبو فقیرلرنڭ هیچ برسی قالمیچی اولوب بتدیلر.

بوجهنمنی کوز آلدینه کیتروب قاراو، آنده‌غی قورقنچ صورتلرنی تعریف ایتو ممکن توگل. فودزه‌دان بوکونده شوندی قزغانچ حالده‌در.

مین صوغشده بولدم. موکدین‌دن چیککان وقتلرنی ده کوردم، قاچوچیلرغه یاپونلرنڭ جدره‌لری تیه‌لر ایدی. شولایده صوغش نڭ صورتلری، فودزه‌دانده‌غی چومازحمتدن طاوشسز طنسز اوله طورغان کشیلرنڭ صورتلرن کوروگه قاراغانده جانغه بیك آز اثر ایته‌لر ایدی. سز فودزه‌دانغه کیلوب کرو ایله بتون شهرنی هلاك ایتوب قروب سیروب بتررگه اوستینه آلغان، قورقنچ مدهش اولمگه، اجلگه اوچریسز. یول اوستنده برقتاینڭ گاوده‌سی یاتا، قاتقان، صوونغان قوللری ایکی یاقغه طارالوب کیتکان، کوزلری آچق. بوئه‌لی «یاۋروپا» غه یاقن بیرده یاتا. شونڭ اوچون آنڭ یانده برقتای صالداتی قاراول طورا. بو صالدات قوللرن بربرسینه صوغا، یاۋروپا لیلرغه عجبلەنوب قاری، ینه‌دن برایللی آدوم بارغاچ طاغی برقتای گاوده‌سی یاتا. آت قورقوب چیتکه طارتلا. بیچاره قتای حاضرگنه یغلوب اولگان بولورغه کیرەك. چونکه ایرنلرنده قان کورینه. نه‌ق فوردزه‌دانغه کرگان بیرده توبه‌سن چولمه‌ك کیرپچی ایله یابقان برفانزاده (قتای‌ازبی) بر نفر قتایلیلر کورینه. یاقندراق صاری بربزینت خالاتلر کیگان قتای سانیتارلری کورینه. منکورفانزاده برترنده اوچ قتای اولگان. آنلرنی حاضر آرباغه تویه‌ب ماتاشالر. ایکیسن آرباغه صالغانلر، برسینڭ قولی کوپچه‌ك آراسینه کرگان. آربا قوزغالغانده مسکینڭ قوللرن صندرا.

تیری یافالی‌طون کیگان قتای دوکتوری آغزن آسپیراتور (هواچغار واوچون یاصالغان منفذلی بر پریبور) ایله قابلاغان، سانیتارلرغه کیره‌کلی تعلیماتلرنی بیرب طورا. بو بیردن فودزه‌داننڭ اوراملری باشلانا. اورام چاتنده برقتای قوللرن ئله نیندی عجیب صورتده جه‌یگان، آغزندن قان آغا. قتای یغلدی، صورلدی... آغزندن برنیچه طامچی قان بیرگه آغوب توشدی.

یانمه‌غی یولداش طبیب - طاعون خسته‌سی ئله‌کگان قتای ایکان دیب آغزن یاولق ایله طوتدی.

طاعون خسته لغینڭ قورقنچی شوندن درکه، ایڭ آقتق کونگه قدر هیچ کم اوزینڭ آورومی توگامی ایکانلگن بله آلمی. شول سببدن فقیر قتایلیلرنی آزغنه شیکلی روشده بوتکره باشلادی ایسه طوراطورغان ایولرندن اورامغه قووب چغاره‌لر. آنلر یقوسزنیسز اورامارده یوریلر. قورقوب غنه توکوره‌لر، خوف‌هم تلاش ایله قان یوق میکان دیب توکرکلرینه قاریلر. اگرده توکرگنده قان بولسه بو آنلرنڭ عمرلرینڭ اڭقتق دقیقه‌لری بولغان بولا. بیرگه یغلالرده طاوشسز طنسز اوله‌لر. اولم بیك تیزلك ایله کینه‌تدن کیله، آوروکشی اوزی سیزمی قالا. ئه‌نلرنده حرارتلری قرق گرادس بولغانده‌ده قتایلر همان یوریلر. قایپان قوتلری بتوب ضعیفلەنسه‌لر چوبالك باشلارینه باروب یغلالر اولـم آچیسی ایله یوزلری ایله پچراق هم نجسلر اچینه توشه‌لر. براورامده بز دورت میتکه اوچرادق. اطرافلرن قتایلر چولغاب آلغانلر. هیچ برتورلی صاقلی فلان یوق.

ئه‌نه تگنده بر کیبت آلدینه برقتای کیلوب اوطردی. کیبت خوجه‌سی چقدی‌ده قتاینی آیاغی ایله تیبوب بیبه‌ردی. اول آرغانلغندن غنه کیلوب اوطرغانمی یاخود طاعون خسته‌لغی ئله‌کگانمی، آنی کم بله؟

قورقنچ خسته‌لق بتون انسانیت حسلرن بترگان. کشیلرنڭ همه‌سی‌ده برتنچ جانوار قیافتینه کرگانلر. قرنداشلق محبتلری تمام یوغالغان. آتا آناغه احترام ورعایه دیگان نرسه هیچ قالماغان. آتاسی بونکردی ایسه اوغلی آنی اورامغه چغاروب طاشلی. بارسون ایکنچی بر کشینڭ ایووینه باروب اولسون. بوقسه آنڭ بتون ایوجماعتن نظارت تحتینه آلاچقلر. حالبوکه برنچی خسته‌دن ایکی اوچ کون اوزمی شولوق کشینڭ عائله‌سی بربر آرتلی تمام اولوب بته سانیتارلر ایرته‌دن باشلاب هربر ایولرنی تفتیش ایتوب قاراب اوزالر.

ایشکنی قاغالر. اگرده اچدن خبر بیروچی بولماسه ایشکنی واتوب کره‌لر. دیمککه ایو اچنده سلامت کشی قالماغان بولا. کوب قتایلیلر اوله‌باشلاغاچ، نجات تله‌ب خاربینگه روسلرغه بارغه چغالر. لکن آنده باروب یتکانچی یغلوب اوله‌لر. خاربینده کون صاین بوندی اولکلردن ١٠-١٢ کشی طابلوب طورا. فودزه‌دان بوینچه بارامز. براورامده دورت اورنده قتای سانیتارلری اشله‌ب یاتالر. ایکنچی اوراده بیش الی بورتقه پالیتسه قاراولغه قویلغان. سانیتارلر طبیبلر ییتشه آلمیلر. منه طاغن بربرسندن ٥ آدوم قدر بیرده ایکی میت یاتا. خ‌ق اورامدن قورقوب قنه یوریلر، بورتلردن چیته‌رك یوررگه طرشالر. بربیرده برکشی توکورگاننی کورسه‌لر، آرتدن کیله طورغان کشیلر آندن طارتنوب ایکنچی یاقغه اورامنڭ ایکنچی طرفینه چغوب قاچالر.

شهرنڭ چیتینه باروب چقدق. هر بیرده میت. اوچه‌ومه طاغی بره‌و. هر بیرده پالیتسیه قاراول طورا. براقده توگل اتلر یوریلر. ات بونده بیك کوپ. پالیتسه بر طرفقه کیتدی ایسه اتلر کیلوب کامل اشنها ایله میتلرنی یالیلر. طاعوندن اولگانلر اوچون مخصوص مقبره‌لر یوق. میتلرنی یوقاطقاندن اشلەگان تابوتلرغه صالوب باڵچق ایله آزغنه کومەلر. قارانغیده، اونلرینه کیمەلری یوقلقدن طوکوب قالنراب بورگان فقیرلر قبرلرنی آچوب طاعوندن اولگان کشیلرنڭ کیمەلرن صالدرب آلوب اوستلرینه کیەلر. تابوت طاقتالرن سوتوب آلوب یاغالر یاخود صاتالر.

قبرلر یانینه باردق. ایدەشم طبیب:- ئه‌یده بوندن تیزرك کیتیك، یوقسه بوندن چوما ئله‌گووی بیك احتمال. دیدی. هم واقعاده بوندن طاعون ئله‌گرووی بیك ییگل، چونکه قبرچیلر هیچ بر صاقلانمی نیتمی بیك آقرناق ایله کوره‌کلر بله‌ن قاتقان بیرنی قازیلر. قولری ایله تابوتلرغه قاغالر. قازی طورغان قورالرینڭ کوچی یتمی آریلر. آرغاچ تابوت اوستینه اوطروب یال ایته‌لر. اونلاب تابوت نوبت کوتوب طورالر. اتلر اوطرغانلر اڭغرا شالر. هواده‌ده طاعون میقروبلری اوچوب بورگان شیکللی طویولا. بز تیزرك چغوب قاچارغه طرشامز. یولده‌ده همان باشقه اورامده‌ده سانیتارلر اوچریلر. ینه‌طرو تووار بوینده بره‌و اولوب یاتا. قارشیدن بر آربا کیله. اوستی بر بزینت ایله یابلغان. آنڭ آستنده آدم یوزلری کورینه.

منه اوشبو جهنم منزلنده بولغان فودزه‌دان اوزینڭ خلقلرن خاربینغه چغارا. خاربیننڭ اوزنده‌ده حال نه‌ق شـول روشده، اورامارغه اوتار یاغلغان. ایولرده سانیتارلر.

نوقراط مسلمانلری.

ۋیاتکه گوبیرناسی، اسلوبودسکی اویازی ایڭ قارار وسلر آراسنڭ «نوقراط مسلمانلری» طورغانلغی هرکمگه برآز معلوم اولسه‌ده آنلرنڭ طورمشاری، تورلیچه حاللری کوب کشیگه معلوم توگلدر. بوقارانغی بوچماقده‌غی ٧-٨ مسجددن عبارت تاتار قرده‌شلرمزنڭ حاللرن البت بلورگه تله‌وچیلر اولور. مین آنلرنڭ حاضرگی حاللرن برآز کورسه‌تمکچی بولام. بوبیچاره قرده‌شلرمزنڭ اوقو، اوقتو اشلری باشقه یرلرگه قاراغانده ایڭ آرتده‌غی اولوب اوشبو کونده اوقونڭ أهمیتن آڭلاوچیلرده یوق دیورلکدر. اورتاچه اویازنی شهر چاقلی بولغان آوللرنده ٣-٤ ابتدائی مکتبلرینڭ برسی برترتیبکه صالونماغان. خلقنڭ مکتبلرده بتونلەی اشی یوق. بولسه بولدی، بولماسه آنڭ اوچون غم‌چیگوچی یوقدر. عموماً نوقراطلار اوقوغاننی یاراتمیلر صارق آبزاری کبی

بر آی چاسده.

٦٣٥ نچی نومیردن ما بعد.

گراداوی مینی چاس قازارماسینه بیکله‌رگه آلوب کیندی. بوشاقتی زور بر بنا، آت آمبارینه اوخشاشلی. آنی آچدروب کردك. ایشکدن کرگانده ئله نیندی آور ایسلر، پالیسه کازارماسینه‌غنه مخصوص بولغان پیس ایسی طانارنی بارا ایدی. بر ایسرك پالیسیسکی، آچقچی، مینی اوستنده اوستینه ده‌شوب کیتردی‌ده مشلی - مشلی اسم هم فامیلیه‌نی یازوب قویدی. اول بورنه‌ده‌گی قارا طاقتاغه نحوسز نیسز، اوزی بلگانچه „пальчитески„ دیب یازوب قویدی. آندن صوڭ اول مینی تنتوب برکامیراغه کیتروب یابدی. کرگاچ نی کوزلرم بله‌ن قاریم... کامیرانڭ ایده‌نی، سیکه‌سی طوب طولی ایسرك خلق. باسه کارده بار. آلارنڭ قایسیلری غرلداشوب یوقلی. قایسیلری آقرنا، سوگینه، بر‌لامقچی بولوب ده قاریلرده بولدرا آلمیلر. برسی ایشك توبنده‌گی طشقه چغا طورغان پاراشاغه کیلوب بغلغانده شونده قوصوب یاتا. بره‌و ئله نیچه آیلردن بیرلی آلماشدرماغان گرلەگن صالغانده ایلیکتریقدن توشکەن یاقتیده کیلوب طوقتاغانمن ده باشمدن ئله نیندی اویلر کیچوب شاق قاتوب قاراب تیك طورام. بـر آز قوزغالوب کامیرانڭ بوته‌ن اورنلرینه کوز صالدم. کامیرا شاقتی زور، بیوك. بر طرفده‌زورغنه برتەرەزه. اول بیك یوان ریشوتکه‌لی. برکوکلگه بیك آورطوبلدی. ئله چاسده ولمانغه. شولای بولسه‌ده‌موندن برقاباده چغوب کیته آلمیم. اوستکدن بیك نق بیکله‌ب قویغانلر.

کیچ ساعت ٧-٨ لرده مونڭ شورنڭ بتون بختسزی جیولاباشلی ایکان. بأصوب طورغان اورنمده مین شبر صوغه توشوب تیرلەب کیتدم. کامیراده هرا بیك ناچار، بوزوق. بیك‌یلی تنگی قباحت چیله‌کدن نجاست ایسلر چغوب بتون کامیراغه جایلگه‌ن آندن باشقه ایسرکردن آتلغان ایس‌ده باساکار ایسی‌ده کوڭلی بولغانا ایدی. بره‌و اورندن توروب میڭم یانغه کیلدی، یاقداشئه‌مه کی یوقمی؟. قاراب طورام‌ده سینڭ مونده اۋلگی مرتبه کیلوب کرولڭ بورغای. شولای‌می؟ مین آپی دیدم. اول میکا برطرفدن اورن کورسه‌تدی. مین طورا - طورا آریغاچ اوسنه‌دن پالنه‌نی‌گه صالوب آصقا جایده‌ن باش اوچیمه بورکه‌منی صالوب‌یاتدم. بیك اوزاق یوقلی آلمادم. قاندالالر، بوته‌ن جانوارلر مینم یانقانمی‌غنه کتوب طورغان کیك حاضر کیلوب صروب آلدیلر. مین شولای ئلی بیتمه‌دن، ئلی بریاقده یاتقان صاصی باساکدن بوگرشوب کیلگان حیوانلرنڭ هجومندن بیمازالنوب یاتا ایدم. کاریدورده بیك آچی برطاوش چقدی. خاتون طاوشی. آنی ایکی گراداوی قارانغـی کامیراغه آلوب بارالر ایکان. مین بوحالڭ اصلن، بوطاوشقه ایشك توبینه باروب قاراب طوروب سویله‌گان برباش اورصدن بلدم. برعادیگنه برباش اورس ایشك توبندن کینیچه ئله نیندی قباحت سوزلر قوشوب سوگنه ایدی. گراداوی کیلوب «بولا» دیب قچقردی. اول گراداوینڭ بوسوزارینه قارشی ئله نیندی سوزلر اینوب توکرینه - توکرینه اورنینه باروب یاتدی. اول آراده بزگه یاناشه کامیراده طاوشلانه باشلادیلر. ئله صوغیشالر ئله نی قیلانالر. گراداوی کیلوب « بوقلاگز فلانلر... دیب قچقرا. طاوش تیز باصلدی. بر آزدن صوڭ کازارما طبطن بولدی. آخرسی بارسی‌ده یوقلاب بتدیلر بوغای. مین‌ده آزراق اویوب آلدم. قولیمابرصالقن نرسه تیگانگه مین اویانوب کیتدم. اول آراده مینم یاندن بره‌و ایکنچی اورنغه اوره‌له‌ب بارا. اول مین باش کوته‌روب قاراغاچ اوق تونقناب یاندی‌ده ارزی یوقوسینه کیتوب یوقلاغانغه صالوشدی. نی بار؟ مین أینه‌م کوکمادن. صوڭدن‌غنه بوواقعه ایسیمه کیلوب توشدی. اول مین قولیمه باوندن کیوب یاتقان چای - شیکر قاپچیغن آلورغه ماتاشقان ایکان. طشقی کسه‌لریمه‌ده کروب چقغاندرمی، آنوسن بلمیم. الحاصل اول مینم نییم طوری کیلسه شونی اوغرلارغه کیلگان ایندی. مین بو اویغانوومدن تیز یوقلی آلمادم. تەرەزه‌گه طاڭ نوری توشکان. تیز یاقدروب کون بولاسینی بلدره ایدی. مین تگی خانونـی آلـوب بارغانده باشیمه کیلوب توشکان اویلرنی رەتکه کرته آلماغان ایدم. حاضر مین برآز طانودم. اویلی باشلادم. مین ایندی شوندن صوڭ طاغن یوقلاب کیمگانمن. ایرته‌ن بیك قاتی ایشك که تیبوگه اویانوب کیتدم. قوباش چقغان، تەرەزه‌نڭ بر قریبندن‌غنه توشوب کامیرانڭ بر طرفنده‌عی اسمینارغه نورن صالوب طورا. قونوچیلر بارسی دیب أیتورلـك اورنلرندن قوبوب بتکانلر. آلار بولغانشالر. چاپیالالر. قایوسیلری کیچه اچکان بوتیلکالرن صانیلر، بورگان یرلرن ایسکه توشرلر، کیچه قیلغان عمللرن سویله‌ب - سویله‌ب قویالر. بعضلر اوزن - اوزی تیرگی توکره‌لر. ایشك توبنده جیولوشوب طورغان کشیلر طاغن جان آچووی بله‌ن ایشککه تیبه باشلادیلر. آلار «آچ ایشکنی!» دیلر. آچقچی بوته‌ن طرفده مشغول. «طاغن ایشك تیبه‌لر. طاغن آچ ایشکنی!» دیگان غضب کیلوب أیتکان طاوش یانغ اب کیته. آچقچی‌نڭ آچووی بیك کیلـگان اولقزارغان. بوورتقگان. ماڭلایندن تیرن صپرب کاریدورنڭ ئلی بر باشینه ئلی ایکنچی باشینه چابا. آنی ده قزغانورلق. مونده کم عیبلی؟.. گراداوای سوگینه «کوتکز آزه‌ق. شیطانلر!» دی. اول بر طوفنامیچی قباحت سوزلر أیته. بولار طاغن «آچ. چیلاك چغارغه کیرەك» دیب طورغانڭ اول کیلوب ایشککه آچقچن شلدراتوب طغا. مال کبك بارسی‌ده برسن برسی اتوشوب بوگرب چغوب کیته‌لر. بدبخت پاراشا اورننده اوطرب قالا. مین ده چقدم. بیك اوزون

مکتبلەدە آزغنەباشلەبلەندروب چغا آلسە، آندن آزغن فرشتەتوشوب أیتسەدەقبول اینەسی یوقدر.

روس‌مکتبلرینە توگل، اوزملی‌مکتبلرمزدە اوقوغەدە نوقراط کشیسی کولوبکنە قاری «اوقوب کم اشکە کرگان؟!» دی. بیگرەك قباحتیدە، آنلرنڭ اوقوغان‌کشیگە حقارت نظری ایلە قاراولریدر، اوزلری سوداگر خلق اولوب بوکاقدر شول‌تیرە آر- روسلرنڭ قارالیغندن استفادە‌اینەرك، آلداو- یولداو آرقاسندن یاخشیغنە فائدە کوروب کیاسەلردە حاضرندە کوندن کون‌اشاری نچارلانمقدەدر. طوغریلق ایلە کسب اینەرگە قالسە حاضردەدە کوب اش چغاچق توگلدر.

ایگن‌نی توتەلەبکنە ایگەلر دیورگە ممکن. قزان یاقلارنڭ بر آیغەصوزلا طورغان ایگن‌اشلری آنڭ‌باری بر آطنە-اون کونگە. سودادە شولقدر یالغانچیلقنی اوسنلرینە آلغانلر: بازاردە صاناچق آتلرن، روسلر تاتارغە‌اشانماغانغە آرآرقلی صاتدرغانلرن بیك‌یش‌سویلیلر.

صداقت‌ایلە سودا ایتکاندە فائدەنی بیك چیتونلك ایلەگنە تابقانلری کبی هنر ایلە کون کوروچیلریدە یوقدر. بتون نوقراط‌بالقالشن روسلر اشلیلر. تیمرچی، چیلەك تولەوچی روس، ساعت توزەتوچی روس. چیتوك کاوش، ایتك اشلەوچی‌قزان یاغندن بارغان تاتارلر. الحاصل اوزارندە نەهنر، نە بوزمانغە موافق سودا، نە عام معرفت، نە ایگونچیلك! برسیدە یوقدر. بابقادن بیرلی ملالرندن بری فتگە بنا اینلگان‌اومارتاچیلقنی طاراتورغە‌طریشوب هم‌یوق حاللری‌ایلەقوراللر آلوب استالەرنی اسلیسارنیە استرسکوی آچوب اشلەتورگە قاراسادە بردن‌مادی‌جهتنڭ تأمین‌قیلنماغانلقدن‌ایکنچی‌عوام‌خلقی‌بر‌توقنامی «نیگە اورص کوك ماشینەلر ایلە اشلەو!» دیە شاولاب حتی «قوراللرنی تاشلا!» دیوب جمعەلردە بەیلەنولرندن اشلری غیرتسز بارادر. آنڭ نیندی پیغمبرلرنڭ هنرچی بولغانلقلرن اویلاوچی یوق. بردن‌راش باشلارغە‌طوروچینی‌تش‌طرناقلری‌ایلەیترگە طرشوب- هنرگەنفرت کوزی‌ایلە باقسالردە شول تیرەدەگنە بدرف آرچوب خدمت اینوچی مسلمانلارغە آنلرنڭ اچلری پوشمی «ژاخریشوف» فابریکارندە ایڭ زبون خدمتلردە ایزلوچی، قابقاتوبی صاقلاوچی بارده بیچارە تاتارلردر. آت قاراقلری یتەرلك بار. بو سنە بر مسلمان آت قاراغن بر آولدە طوتوب قیناب بورونلرن، تالمرن هم قولاقلرن کیسوب ییبەردیلر. بر هنرچی ملاغە بورەکاری قایناوچیلرنڭ بوندی اشلرگە طنلریدە بوقدر.

خلق بتون یاخشی ترتیبکە قارشی طورا. طومانالق حددن آشقان. شهر چاقلی آولغە ژولصنی کانتور کیترتورگە رضا بولمیلر. بر چیشمەدن باشقە صولری یوق. زیمستوا صو یوللری یاصاتوب بیرمکچی بولغان، کونەگانلر. قالا یوللرندە تەکرمەچ بوکاندن قوم، آکارده زیمستوا ناش‌بلەن یوللرن‌نغتماقچی‌بولغان قارشی طورغانلر. بر بایلری‌اسلوبودسکی‌دن تیلیفون چبغی صوزغان «شوکار آشلنلر بولمی باشلادی» دیوچیلری بار. شوندی فائدەلی‌باکا نرسەگە قارشی طورسالردە اوزلری ملینلرن یارطیلای یوغالتقانلر. صابان طویلری کبی ملی بیراملر یوق. یاکا یلدە بیرام اینوب ماسکارات بولا، قیافت اوزگارتوب اوی‌بورنچە کروب‌یوریلر. بوبر آطنەلرغە صوزلا. بوبیرامنی اینولری‌اوزلرنچە‌آشاف برلسون‌اوچوندر. اخلاق بیك بوزلغان، حرافات‌بیك‌شەپ. بوسنەنوقراط زیارتەلگی ایسکی تاشلرنڭ یازوون قاراب یبەرگە صوبرانیە طرفندن‌قوشلغە بناءً ملالر یازون اوقور اوچون تاشلرنڭ قایسیلرن اورنندن قوزغاتقانلر. شونڭ اوچون آول خلقی «بیردن‌اوسوب یل‌صابن زورایوب طورا طورغان طاشنی اورنندن قوزغاتوب دامرن اوزگانلر. مونە اولیا تاشلرن قوزغاتقان‌اوچون صالقن بولا باشلادی، جیل کوتارلدی» دیە قوطرندیلر. اورامدەغیبت آشاو، کشی تیکشرو- تجسس بر بیردەدە بونلغی چاقلی یوقدر. آنی گناە دیوبدە حسابلامیلر. ملا بوغندە چالنین یولقین قارتار کشی تیکشروب، سوگنوب اولتورالر. خاتون قزلری افراط درجەدە توبەن. اول ملت آناسی برلاچق‌بیچارەلرنی هیچ رەتلی اوقوتمیلر. شریعت بیرگان پراۋلرندن محروم اولوب نادانلق بازندە ایزیلەلر. آنداغی خاتون قزلر آراسندە نماز کبی عبادتارنیدە ارەتن بلوب قیلوچیلری بیك آزدر. عبادت جهتنی یاشاردەدە یاخشی توگل. مسجدە جمعەدە ٣٠-٤٠ یاشلی‌دن کبم یگتلر وبالالر یوق دیورلکدر. هر یاکالغە قارشی طورغنە نلقین ایتوچی ملالر بونی اعتبار اینسەلر بیك یاخشی اولور ایدی. نوقراط مسلمانلر ینڭ کیلەچکدەیاشاولری ینە، عام دورنڭ معرفتلی خلق آراسندە بار بولوب چتونلەبوك یوطلوب کیتەولرینە بر تیرەك بولسە، اولڭ ایسرکلکنڭ بیك تارالماوی قزلر آراسنڭ عفتنڭ یاخشی بولاویدر.

ع. آ.

خارجی خبرلر

آنگلیە. کارول گیبورگ بلە پاربزدە چغاطورغان «لیبیراتور» اسملی گازیتەنڭ مخبری میلیبوسنڭ اشی محکمەدە قارالغان وقتدە بیك کوب کشی حاضر بولدی. کارول‌اوزی‌دە شاهد بولوب، محکمەگە کیلماکچی برلغان ایکان. یاقنلری «بواش‌ادارۀمشروطەغە خلاف‌بولا» دیب معقول کورمەگانلر. شول‌سببدن‌کارول‌طرفندن آنگلیە پادشاهلرینڭ حقوقلرن محافظە ایتواوچون قویلغان گینیرالنی پروکورور هم داخلیە وزیری چیرچیل کیلگانلر ایدی. پروکورور-ویلەگان نطقندە کارول گیبورگنڭ حاضرگی کارالیژا میریگە باشقە خاتونغە نکاحلانماغانلغن قوتلی دلیللر ایلە اثبات قیلدی. میلیبوس دعوا قیلغان آدمیرال‌سەمورنڭ قزی‌دە محکمەگە کیلوب، پروکورنڭ سوزلرن تکرار قیلدی. «مین کارول گیبورگ ایلەمالتا آتاوندە فقط ایکی مرتبە کورشدم. لکن آرامزدە نکاح‌فلان بولمادی» دیدی. میلیبوس محکمەدە اوزینڭ حقوقن محافظە ایتواوچون، برسوزدە سویلی آلمادی. محکمە آنی کارولغە افترا قیلودە عیبلی‌طاوب، بریلغە حبسخانەگە یابارغە قرار بیردی.

اتفاق مثلث حقندە. پوتسدام شهرندە پادشاهمز حضرتلری ایلە گیرمانیە ایمپیراطوری ژیلهلمنڭ کورشولری چیت مملکتلردەبیك کوب قیل وقاللرگە سبب بولدی. آنگلیە گازیتەلری بواشکە عدم‌ممنونیتلرن اظهار قیلولرندە دوام ایتەلر. «پوتسدام مصاحبەسندن صوڭ روسیە، آنگلیە‌وفرانسیە آراسنداغی ائتلاف مثلث کاغذدە بولسەدە، واقعدە یوق. آنڭ حاضر اهمیتی قالمادی» دیسار.

فرانسیە ایلك اوّل بواشکە اهمیت بیرمەگان ایدی. خارجیە وزیری پیشون دەپارلامینتدە نطق سویلەب، روسیە وگیرمانیە آراسنداغی معاهدەدن‌بزگەضرر بولمایاچق، دیگان ایدی. لکن بو کونلردە فرانسیەدە عالی‌عسکری ساۋیتنڭ اعضالرندن گینیرال بوننالنڭ سویلەگان سوزلری بوحقدغی فکرنڭ اوزگەروینە سبب بولدی.

گینیرال بوننال گازیتە مخبرلرینە‌اوشبو سوزلرنی سویلەگان. - ایمدی فرانسیە بلەروسیە آراسنداغی اتفاق بتدی. حاضردە روسیەعسکری ملطغن ایکنچی‌ایڭ باشینە قویدی. روسیە وفرانسیە آراسندە برندن‌صوڭ عسکری اتفاق یوق ایندی بوندی‌اشنی اقراراینوبیك‌آور بولسەدە، اوزگنی خیاللربلە آلداغانچی درستنیئەینوب‌قالو آرتغراق دیگان.

فرانسیەنڭ‌عسکریە وزیری‌برین‌پارلامینت اعضالرندن دیلایە‌ایلە بوطوغریدە سویلەشکان وقتدە «روسلر اوز اشلرندە اختیارلی‌بولغان‌کبی بزنڭ‌دە تلەگان اشمزنی اشلەرگە ایرکمز بار، بوندن‌صوکرە روسلردە، فرانسوزلاردە تلەگانچە اشلەرگە حریتکە مالکلر» دیگان.

بوحقدە مذکور دیپوتاتنڭ فرانسیە حکومتینە یاصاغان زاپروصی بوکونلردە پارلامینتدە مذاکرەگە قویلاچق.

ایران. بوکونلردە ایراننڭ مجلسینە باکا رئیس صایلاو حقندە مذاکرە بولغان ایدی. اکثریتنڭ قراری ایلە رئیسلککە ممتازالدولە انتخاب اینلدی.

ایران‌حکومتینڭ بعض‌وزارتلردە اصلاحات‌یاصار اوچون چیت مملکتلردن‌مشاورلر چاقرورغە معقول کورگانلگی گازیتەمزدە یازلغان ایدی. وکیللر مجلسی ٦ طاوشقە قارشی ٧٠طاوش ایلە مالیەوزارتی اوچون، آمیریکەنڭ قوشمە جمهوریتندن ٣ یاغە بیش چینوۋنیك‌چاقروب کیترورگە قراربیردی. آمیریکە حکومتی چینوۋنیکلرنی بیبەرورگە راضی بولاچغی‌حقندە ایرانغە‌خبربیبەرگان ایدی.

◆◆

آگینتستۋانڭ بیرگان تیلیگرامینە قاراغاندە حاضرگی ترکیەنڭ پیرسیە حقنداغی سیاستندە اوزگەرشلر باشلانغان. بووقتقە قدر ترکیەبلە پیرسیە برسی برسینە دشمان کبی‌یاشیلرایدی. آرالرندە سنیلك‌وشیعیلك نزاعلرینڭ بولووی ایکی حکومتنڭ دوستلانولرینە ایرك بیرمی ایدی. حاضر ایسە ایراننڭ مجتهدلری‌دە، ترکیەنڭ شیخ وامامارلری‌دە او‌بونزاعنی بتدروراوچون طرشا باشلاغانلر. آنلرنڭ بوطوغریدە چغارغان تنبیهنامەلری خلقغە خیلی گوزەل تأثیر ایتکان. کنج ترکلر ویاش فارسیلر بوندن صوکرە ترکیە وایران آراسندە اتفاق یاصاو اوچون، اجتهاد ایتە باشلاغانلر. ترکیە حکومتی ایران‌حدودینە کنج ترکلردن‌برنیچە آدیسەر بیبەرگان.

ترکیەنڭ ایران اچندەگی ایلچیلری‌دە ایران بلەترکیە آراسن یاقنایتورغە طرشو حقندە باب‌عالیدن فرمان آلغانلر.

میکسیکە. آمیریکەدە میکسیکە جمهوریتندە چوالولر همان‌دوام‌اینە. اختلالچیلر میکسیکە حکومتینە بیك زور ضرر کیترەلر. بوکونلردە آنلر خوآریس شهرینە یەقن کیلگان ایدیلر. شهرنڭ پالیسەسی اختلالچیلر قولینە توشردن قورقوب، داری اسکلادن شارتلاتدی. صوکرە عسکر ایلەفتنەچیلر آراسندە‌مصادمە واقع‌بولدی. صوغشدە‌حکومت عسکرندن ٣٢، اختلالچیلردن ٩کشی‌ئولدی. مجروحلرنڭ حسابی حاضرگە معلوم توگل. شهردە طوروچی کشیلرنڭ کوبسی چیتکە قاچوب بتدیلر. فتنەچیلر ایکی کون اچندە قوراللرن طاشلاماسەلر، شهرنی طوبلر ایلە واتدراچقلرن اعلان ایتدیلر.

ترکیە. ترکیە حکومتی فلوط اوچون خلقدن جیبلغان ٦٥میلیون غروش آقچەغە گیرمانیەدن ایکی کونطر مینونوس صاتوب آلورغە قراربیرگان. ترکیە‌گازیتەلرینڭ یازولرینە قاراغاندە فلوطنی اصلاح قیلو اوچون، ترکیەنڭ هربیرندە اعانەلر جیو همان دوام اینمکدەایکان.

◆◆

باب‌عالی ترکیە اچندە صاتو اینوچی چیت مملکت‌سوداگرلرینە آلملر صالورغە قرار بیرگان ایدی. بواشکە چیت حکومتلرنڭ کوبسی راضی‌بولدی. فقط پیرسیەلرگە نالوك تولەونی قبول اینمیلر.

یمن‌احوالی. بوکونلردە یمندە صنعا شهری یاننده ترکلر ایلە عربلر آراسندە بیك قوتلی محاربە بولغان. برنیچەساعت صوغشقاندن‌صوکرە عاصیلر عسکرگەقارشی طورا آلمیچە چیگنورگە مجبور بولغانلر. عربلردن ٦٠٠، ترکلردن ١٥٠ کشی اولگان. مجروحلرنڭ حسابی‌معلوم‌توگل.

◆◆

استانبولدن آلنغان خبرگە قاراغاندە فتنەچیلرنڭ صانلری کوندن کون آرتا بارمقدەایکان. شیخ ادریس‌ایلە امام یحیی بندن‌دمشق‌شهرینەقدرا وطورغان‌قبیلەلرنڭ همەسن‌اوزلرینەایەرتورگە‌موفق‌بولغانلر. آنلرغەقارشی قوصوەدن‌ینەدن ٤باتالییون عسکر بیبەرلگان.

ترکیەنڭ عسکریە وزیری محمودشوکت پاشاایلە باش‌وزیر حقی‌پاشا هم‌کنج‌ترکلرنڭ کوبسی عاصیلرنی عسکر قوتی ایلە باصونی معقول کورەلر. سابق صدر اعظم حلمی‌پاشاایلە پارلامینتنڭ صولراق دیپوتاتلری عربلر ایلە صلح قیلشو طرفـن قوتلیلر. اول‌تقدیردە حلمی‌پاشانڭ ینەدن باش وزیرلك لوازمینە تعیین اینلووی احتمال.

داخلی خبرلر

حاجیلر حقندە. آدیسدن کیلە طورغان پویزدە بر حاجینی ژاندارمسکی اونتیر آفیتسەرنڭ طالی‌باشلاغانلغن «وقت» خبر ایتە. حاجی ایکنچی کلاصدە باراایکان. حاجینڭ طاوش‌ایشتوب‌بر پوپ‌اویانوب،

کاریدورایدەنی. یانغان کیرپچدن یایگان کاریدورنڭ ایکی‌باشندە‌ایکی‌تەرەزە. کاریدور اورتاسینە توگل‌باشلرغەدە آلاردن یاقنی آزتوشە آلرنی ئلاه نیچە یللردن بیرلی، بلکەکازارمانی صالغاندن بیرلی یوماغان. کاریدوردەجوونا طورغان کرانت فلان یوق. چاینك بار کشی صرنی شوکار آلوب یوونا. یارطیسی پاراشالرغە یوونا. قایسی طوب طوری کیرپچ ایدەنگە جوونا. شونلقدن کاریدوربیك دملی، جووش. ساعت توقزلردە بارسیدە دیب أینورلك چغوب بتدیلر. مین قالدم، طاغن ایکی قاراق قالدی. بر آز زماندن صوڭ گراداوی کروب أیتە: بیشەرتینگەنی آلدرتاسز.

مین: اول نیندی بیشەرتین؟

قاراقلر: موندە تەولککە کشی‌باشینە بیشەرتین تعیین قیلونغان. شول آقچەغە کیبتدن‌ایکمکمی، چایمی، آندەنی کیرەك بولسە شونی آلدروب بولا. اول بیشەر تینگەمین‌دە تگیلردە کیرەك‌نرسەنی کیترتدك. مینم بوتەن آنچەمدە بر آز بار ایدی. آشارغە اچەرگە برایکی تەولککە یتەرلك کیترتدم. بیلگولی کە ایلك کیرەك بولغان نرسە ایتکك ایدی. قاراقلر موندەغی عرفلرن، عادتلرن بیك یاخشی بلەلر. آلرنڭ بو بدبخت خانەدە اوّل مرتبە اوطرولری توگل. آلرنڭ قومغانلری، چاشکە فلانلری بار. قایناغان صو آلوب کیلدیلر. چای اچدك. قاراقلر بو کون تورمەگە بارابز دیب حاضرلەنەلر ایدی.

تنتو وقتندە حالم نیچك ایکانی، قایدە بولاچاغم بر آز معلوم بولسەدە مینم حالم حاضر بیلگولی توگل ایدی. موندە قالدرالرمی؟ جوابقە ژاندارم ادارەسینە چاقرالرمی تورمەگە ایلتەلرمی؟ دیب حالمنی آبرماآچق بلمیچە بر نرسە برلورن کوتە ایدم. کونکان کشیگە وقت بیك ارزاق اوتکان کبك طیرلا بیت اول. ساعت ١٢ لردە مینی برقایادە چاقرمیلر. آچقچیدن مینم کانتورغە چاقرلومنی طلب ایتکانمنی باروب بلگرتوون صورادم اول یارار دیب کیتدی. کوتەم کوتەم یوق. گراداوینی طاغن قچقروب آلوب مینم یانغەیا کەپالیسمیستر یاکە آنڭ ایداشی کیلونی تریباوات ایتدم. گراداوی ایتە: اسنارشی اویودە یوق. اول قاینقاچ دالاژبت ایتەرمن آکا، دی. ساعت ٢نچی استارشی دە یوق، گراداوی‌دە ایشك توبینە کیلمی. اول کیاوبلەن‌گە اشدە چقی آنڭ استارشاسی بولماغاچ. اول آندن اوزوب برقایادە بارالمی ایندی. ساعت ٣استارشی کیلوب سزنی بو کون بر قایادە دەشەسلر، دی.

مین: نیگە آلای.

اول: منە شولای کانتوردە ناچالستۋا یوق. طارالدیلر. ئە ژاندارمسکیگە ساعت اوچکە قدری‌گنە ایلتەبز. سزنی آندە بوگون تریباوایت اینمەدیلردە‌ئلی. مینی ایکنچی‌کوننی‌دە، اوچنچی کوننی‌دە برقایادە چاقرمادیلر. حالمنڭ نیچك‌بولوون بلمیچی (حالم‌بوکاردن ناچاربولماس‌ایدی ایندی)، اشم کم‌قولندلغن‌دە بلمیچە مین‌چاس‌کازارماسندە بر آی‌اوطردم. شولای‌اوزاق اوطروچیلر بولغالاغان. مگر آلارنی بر برا ورنغە جوابقە نیگە‌چاقرغانلریاکە‌نیچك. قایسیلرینڭ حالی ایسکلوچینلنوی برحال بولغان. بوعجب‌توگل. ئەمینم‌حال عادی‌گنەبولورغە کیرەك ایدی. اش بیك کچکنە بیت. اول زماندە بیك عادی اش. یاری، مینم تنتو بولدی. قانونغە خلاف‌بولغان ادبیات‌طابدیلر. طاغن برنیچە مین‌اوزم بارن‌بوغندە ایسیمە توشرمگان کاغدلر طابلدی. کیرەك عقلی‌سلامت‌بولغان ئلەنیندی‌گنە کشینڭ نقطۀنظرندن‌قاراغاندەدە آنار هیچ زیانسز کاغدلر. شولارنی پالیسەپیچانلەب بر اش ایتوب آلوب کیتدی. اوزمنی کیتروب طاش قاپچقغە تغوب قویدی. ایرتەگیسون مینی جوابقە چاقرو کیرەك ایدی ایندی آلارچە. ایرتەن چاقرغە چیرات بولماسە، مینم کبك‌عیبلی کشیلر کوب‌بولسە برکون آشا، ایکی‌کون آشا چاقر. آلارنرسە‌اوچوندربلمیم، چاسلابر آی‌یاتقرالردە آندن‌صوڭ تورمەگە طوتوب بیبەرەلر.

مین‌قاراقلر بلەن‌برکامیرادەایکی‌تەولك اوطردم. آندن صوڭ آلر ریشوتکە کیسوب قاچارغە طوتندیلر. آلرنی شول تونـنڭ ایرتەنگیسون تورمەگە اوزاتدیلر. قاراقلر بلەن‌قای زمان شاشکە اوینی ایدك. مین آلار بلەن سویلەشە باشلادم. کازارما اچندە بز ایپلاش‌بولدق! قاراقلر بروقتنی‌مینادن یاکازا کونلر بوینچە تورمە‌بولاچقمی؟قاراقلر اوچون نیندی زاکونلر چغاچق؟ دیب صوراشدیلر.

مین: تنتو، حبسکە آلوطوغرندە بولغان حاضرگی پراویلالر هیچ شبهەسز اصلاح ایدلور، تورمەبتمەس. مگر تورمەلردە‌ترتیب برتەنچە قویلوب آندەئلەگان کشینی بر بر اشسز طوتماسلر، برر تورلی‌هنرگەاویرەتو آنڭ‌اوچون مجبوری‌بولور- دیدم. برقاراق مینم‌سوزنی تمام آکلاب جیکرە آلمیچەمی‌در، صوری: برەو باری برگنە آیغە، یاکە آندن‌دە آزغە کرور. اول آرادە اول نیچك اینوب هنرگە اویرەنوب بیتسون؟

مین: بر آیغە توگل بردە کرمەسەدە بیك‌یاخشی. مگر کرسە، برگنە کونگە کرسەدە آکاراشی طابولور- دیدم. مینم سوزلرم قاراقلرغە اوخشادی. مگر آلار اوغرلاودن بردە طوقتار کبك توگللر ایدی.

آقطوق تونڭی قاراقلر اوزاق یوقلامیچە کیچ اوطردیلر... عوام برلرن‌برلیلر ایدی. مین یوقلارغە ایرتەیاتدم وتیز یوقوغە کیتدم. بیك آریغانمن. حالم بیلگوسزلگی مینی بودەتکان. آلجوب بتکانمن.

ع. بایانف.

طاوش کوته‌ره باشلاغان ایکان، ژاندارم ریۋولۋیر ایله قورققان. صوڭندن ژاندارم طوطلوب عسکری حکمگه بیرلگان.

بوران. غرب جنوبی تیمر یولینڭ شمال طرفنده یاڭادن بوران باشلانغان. صالقنلق ۲۲ گرادوس. کییف-ۋورونیژ تیمر یولنده پویزلر بیك چیتنلك ایله یوریلر. بوران وقتنده یولده قاتوب اولوچیلرده بولغان. فیدوسیه‌ده‌ده بوران وداول بولوسببلی پاراخودلر بیك قیینلق ایله یوریلر.

جنایت. موسکۋاده بوتیرسکی حبسخانه‌ده کاطرغه محکوم اوچ کشی بر نادزیراتلنی کلاداۋویغه آلوب کروب قورالن آلغانلرده اوزن اوترگانلر. ملطق طاوشی ایشتلگاچ باشقه نادزیراتللرده کیلگان. نادزیراتللرنڭ اوچسن اوترگانلر، برسن اوله‌رلك درجه‌ده جراحتله‌گانلر. صوڭره کلاداۋویغه بیکله‌نوب بیك اوزاق بیرشمیچی طورغانلر.

بو تورلین‌اشی پیتربورغدا بوتورلین نام بر آفیتسه‌رنی ته‌نینه دارو یبه‌رگاننده آغو یبه‌روب اوترگان جیزنه‌سی دی-لاسی ایله پانچینکو نام بر طبیب‌نڭ محکمه‌ده اشلری باشلانغانلغی خبر ایتلگان ایدی. حکم همان دوام ایته. بوتورلین‌نی یاروب قاراغان طبیبلر نی ایله آغولانغانلغن بیان ایتسه‌لرده پانچینکو همان اقرار قیلمی. شاهدلرنڭ سویله‌ولرینده قاراغانده دی-لاسی نی عقللی لکن غوفلی کشی دیب یورگانلر ایکان. اول ئه‌لله‌نینده‌ی زور اشلرگه وزورکاپیتاللرغه قاتشقان، لکن شول کشیلرنڭ همه‌سن بولدرگان. قایناناسی بوتورلین قولن قویوب یالغان ۋیکسللر ایله‌ده نیچه مکلر آقچه آلغانلغی محکمه‌ده ثابت بولدی. حاصل حاضرگه شاهدلرنڭ کوبسی معیوبلرنڭ ضررلرینه سویله‌ب بارالر.

زلزله حقنده.

محترم محرر افندی

بنم خطمنی گازینه‌ڭزگه باسارسز دیو امید ایدامن.

۲۲نچی دیکابرده اداره‌ڭزگه تیلیگرام بیرگان ایدم. گرچه بو خبرنی تکرار بولسه‌ده واقعه هر کوننی یاڭاروب تورغاندن بو خطمده تکرار بولمای بلکه یاڭی خبر دیسه‌م مبالغه بولماس ۲۲نچی دیکابردان بیرلی گرچه اوّلگی مرتبه‌ده‌گیچه قوّتلی بولماسه‌ده هرکون بر ایکی مرتبه زلزله بولوب تورادر. مونچه اوزاق مدت بولغان زلزله بارمزنڭ قوّتمزنی چغاردی خصوصا توننده بولغاننده نهایتسز قورقنچ بولادر. منه حاضر بو خطنی تونده ساعت ۱۱ یارمده یازوب اولطرام. بو قلارغه یاتورغه وقت بولسه‌ده ممکن بولمای تورادر. چونکه بوکون برنچی غینوار اویله‌دن صوڭ ساعت برده بر مرتبه بولغان ایدی، ینه‌تونده ساعت ۱۱گه بیش مینوت قالغانده سلکندی بیش مینوت طوروب ینه سلکندی. ۲۲سنده یارلوب قالغان عمارتلرنی آز آز بولسه‌ده قاقشاتوب تورادر. ۲۲۰سنده بر وقتده طاشکندده پشپکده توقماقده آلماتیده پرژیۋالسکی‌ده ۋاپالده قولجه‌ده هم بزنڭ جارکندده بولغان. جارکندده بر آدم دیوار آستنده قالوب وفات، پرژیۋالسکی اویه‌زنده ایللی آدم وفات خبری بار. طوقماقده آلتی آدمنڭ، آلماتیده کوبرهك. آنده عمارتلر کوبسی ییمرلگان. تاشکندبران قولجه آراسی ۱۲۰۰ چاقرم بویغه کیلگلگی بلکه ۲۰۰ چاقرم بیرده قانچه ملك آدم باردر. شونچه آدملرنڭ بر مینوتنده قورقشقانلقرن اوقوچیلرنڭ خاطرلرینه آلوغه توصیه قیلامن.

محمدفاتح ملامحمدی اوغلی شهر جارکند.

تورلی خبرلر.

آدیسنڭ سابق استودینقلرندن ۳٦ کشیگه آدیس گرادونا چالنیکلگینه تابع یرلرده طورو منع قیلنغان.

سوداپورتلرینڭ ناچالنیکلرینه، چوماوخالیرغه قارشی طورو اوچون خزینه‌دن ۱۵ ملك صوم آقچه بیرلگان.

آدیس یاقننده روس اوبشستواسینڭ «ۋیلیکی کنه‌ز آلیکساندر» اسملی پاراخودی قومغه اولطرغان ایدی. بونڭ یولچیلری ایکنچی پاراخودقه آلنوب ماللری‌ده بوشاتلا باشلانغان. صایده اوطروب قالغان «روسیه» اسملی پاراخوددن بیش‌ماتروس هم کاپیتان معینی برکویمه‌گه اوطروب کیتکانلر ایکان. شول کشیلر حاضرگه‌قدر طابلغانلری یوق.

پیتربورغده کنه‌ز کاپوبی‌نڭ اوزی طورا طورغان یورطی یانوب ۲۵۰ملك صوم ضرر بولغان.

دولت دوماسنده‌غی مملکتنی محافظه کامیسیه‌سی برونینوسلر یاصاو اوچون بحریه وزارتینه ۲۸میلیون آقچه تعیین ایته‌رگه قرار بیرگان.

قزلیارده نامعلوم طالاوچیلر کاندراتیف نام کره‌ستیاننڭ اوینه هجوم ایتوب ۲۰ کشیدن عبارت عائله‌سن اوتروب چقغانلر. کاندراتیف‌نڭ باری ۳۰تین آقچه‌سی بولغان ایکان، طالاوچیلر شونی آلوب چغوب کیتکانلر.

یالتادن خبر بیرلوینه کوره، لیۋادیه‌ده پادشا حضرتلری اوچون اشله‌نه طورغان یاڭا سرای اشله‌نوب بته‌رگه یاقنلاشقان. یوز بولمه یاصالغان. حاضر اچن زینتلیلر ایکان. بونسی آۋگوست باشلرینه تمام بولاچق. هردائم اشله‌ب طوروچیلر ۳،۲۰۰ کشی.

موسکۋا هم اوقانهرلرنده پاراخودیورتوچیلر اوز آرا اتفاق یاصاغانلر.

ۋلادیکافکاز شهر دوماسی کبله‌سی دولت دوماسنڭ تیرسکی اوبلاستندن‌ده اوّلگیچه وکیل بولدرونی صوراب حکومتکه مراجعت ایته‌رگه قرار بیرگان. (۳نچی ایپون نظامی بوینچه بو اوبلاستدن ۳نچی دوماغه وکیل صایلانماغان ایدی).

اربت یارمینکه‌سینه سوداگرلر بیك آقرن کیله‌لر. نرسه آلوچیلرده سیره‌ك. کوب فیرمالر تیمر یول ایله طاوار آلوب کیلوقیمنکه توشکانلکدن، نمونه‌لرگنه آلوب کیلگانلر.

اورینبورغڭ سیارطر وپپا آرتیستلری ییدی‌صو ولایتنده زلزله‌دن ضرر کورگان کشیلر فائده‌سینه، عیاض افندی اسحاقی‌نڭ «قیامت» نام ایکی پرده‌لك کامیدیه‌سن صحنه‌گه قویغانلقرن خبر ایته‌لر.

قزان خبرلری

تیمر یول مسئله‌سی. بوندن مقدم شهر دوماسینڭ سیبر طرفینه صالنورغه فرض قیلنغان تیمر یولنی قزان آرقلی ییبه‌رو، یاڭا یولنڭ ۋاکزالن شهرگه یاقن بیرگه بنا ایتو هم پاراخودلرغه مال ییبه‌رو وآلو اوچون، پریستانگه بر طارماق صوزو حقنده وزیرلرگه مراجعت ایتکانلگی گازیته‌مزده یازلغان ایدی. محلی اداره‌لر حقنده‌غی باش اوپراۋلینیه‌نڭ ناچالنیکی گوبیرناتور جنابلرینه تیلیگرام ییبه‌روب، شهر دوماسینه تیمر یول مسئله‌سی حقنده اوشبو خبرنی بیرورگه قوشقان: حاضرگی کونده سیبر طرفینه صالناچق یول حقنده وزیرلر شوراسینه اوچ لائحه تقدیم ایتلدی. آنلرنڭ برسی تیمر یولنی قزان وه‌المژ آرقلی ییرم-ییکاتیرینبورغ یولینه طوتاشدرو خصوصنده حکومت لائحه‌سی، ایکنچیسی موسکۋا-قزان تیمر یولی اداره‌سینڭ قزاندن المژ آرقلی ییکاتیرینبورغه ییبه‌رورگه قیلغان فرضی واوچنچیسی ایسه موسکۋا بایلری طرفندن تأسیس ایتلگان شرکتنڭ نیژنیدن المژ آرقلی ییکاتیرینبورغه صالورغه تله‌گانلگی حقنده‌غی لائحه.

اوشبو لائحه‌لر همه‌سی تیمر یوللر دیپارتامینتنڭ مذاکره‌گه قویلاچق.

پیتربورغ بله اورتا آزیه‌نی ایك قسقه یول ایله طوتاشدرو اوچون، پیتربورغدن کینیلگه یاکه پیتربورغ-ۋه‌نکه تیمر یولندن قزان آرقای اورنبورغه یاڭا یول صالو خصوصنده‌غی لائحه‌لر وزیرلر شوراسینه تقدیم ایتلگان ایدی.

ایمدی ییکاتیرینبورغ یولینڭ قزان آرقلی ب که المژ آرقلی صالنووی پیتربورغ یولینڭ قایسی طرفقه ییبه‌رلووی خصوصنده وزیرلر شوراسینڭ قراری چققاچ‌قنه قطعی صورتده حل قیلناچق.

بو مسئله شهر دوماسینڭ ۲۵نچی غینوار مجلسنده مذاکره‌گه قویلاچق.

اعانه. ترکستانده زلزله‌دن ضرر کورگان بیچاره‌لر فائده‌سینه یاڭا بیسته‌ده عبدالله حضرت محله‌سنده‌گی شاگردلردن معلم عارف خالدی جنابلری واسطه‌سیله ۲صوم ۲تیین صادق افندی سلیف‌دن بر صوم، نامعلوم آدمدن ۳۰ تیین، طاوار بشستۋا دمینقلر خدمتکاری ابراهیم علییف جنابلری اجتهادی ایله تورلی کشیدن ٦صوم ٦٤تیین، آلابوغا سوداگری شاکرجان ناظرفدن برصوم هم آلابوغا کوپیسی احمدگرای عیسیندن ۱۰ صوم اداره‌مزگه طاپشرلدی. مذکور اعانه‌نڭ شاگردلردن کیلگان ۲صوم ۲تییننی آندن الك جییلغان آقچه‌لر ایله برگه کارناچیسقۋاغه طاپشرلغان ایدی.

ناشر و محرری: احمدهادی مقصودی.

قزانده بازار بهالری:

۲٤نچی غینوارده

باقی یال، قویرق ایله	۷ صوم	۵۰ تین
...وری صفر پوطی	۱۵	—
...چی صفر پوطی	۵	۵۰
...وری تاشماق پوطی	۱٤	—
...چی تاشماق پوطی	٤	۸۰
...دیمکه یاناغه	٤	—
...ویکه قوری پوطی	۲۲	—
...چی آبویکه پوطی	۱۰	—
...لوی قوری پوطی	۱٤	—
...لوی چی پوطی	۵	—
...سارق تکه‌سی	—	٦۰
...ری صارق روسکی	۱	۱۰
...یرکاسکی صارق	۱	۳۰
[illegible]		۹۰
...ل قوری پوطی	۱۰	—
...ل قوری پوطی	۲۲	۲٤
...بورصق	۱	۸۰
...ق قویان	—	۲۰
...وسماك قویان	—	٤۰
...بال قویان	—	۱
...ق تیین	—	۲۵
...ر	۱	۸۰
...ویلقی صوله	—	٤٦
...میرکاسکی صوله	—	۵۰
...صارق ایتی پوطی	۳	٦۰
...صفر ایتی پوطی	۲–٤	۸۰
...ولسکو قزل	۱۳	۵۰
...ص	۱	۸۰
...باشقه لادنکه	۵	—
...اجی تیرسی	—	۲۵
...ت تیرسی ایری	—	۳۵
...ق کزه‌ن		۷۵
...ره کزه‌ن	۱	٦۰
...وری	۵	—
...ساب مایی پوطی	٦	٦۰
...چی مای پوطی	٤	—
...رش اوی		۸۰
...وی مای پوطی	۸	٤۰
...شیکر پوطی	۵	٦۰
...ق ماحق	٤۰	—
...ری ماحق	۳٦	—
...قاریوق ایری	۹	—
...قاز یوق واق قاوریمز	۱۰	—
...تکی	۳۷	—
...طای	۳	—

کیبیت بیرله پچه‌ن بازارنده تیخۋینسکی طقرغی ایله کورشی طاش بر کیبیت اجاره‌گه بیرله. یکاتیرینسکی اورامده عبدالولی یونوسفدن بلشورگه.

یولدز کتبخانه‌سی

«یولدز» کتبخانه‌سی طرفندن اوشبو کتابلر نشر قیلنمشدر:

۲) (معلم ثانی) اصول تحریکیه اوزره ترتیب ایدلمش الفبای عربیدر. بو الفبانی معلم اول‌نی اوقوب تمام ایتکان بالالرغه قرآنی درست وتیز اوقومقه توشندرمك اوچون تعلیم ایدلور. بونڭ آخرنده (۳۰) قدر قسقا سوره‌لر بالالر اوزلری طانوب اوقورلق درجه‌ده ایری حرف وحرکات ایله آچق شکلده طبع ایدلمشدر. بر آی اچنده بو الفبانی اولندن آخرینه‌قدر اوقوغان بالاغه طوغری قرآن کریمنی تعلیم قیلنا باشلانور. حاضرده (٤) نچی باسماسی نشر اولندی بهاسی. (۷) تیینندر.

۳) (قرائت) بوکتابده قرائت عربیه وتجوید قرآن حکملری بیك آچق صورتده بیان قیلنمشدر. استاذدن قرائت ایتمه‌گان وعلم تجویدنی اوقوماغان کشی‌ده بو کتاب ایله قرائتینی درستله‌مك ممکندر. ایکنچی باصماسینڭ بهاسی (٦) تییندر.

بو کتابلر اوچون یولدز اداره‌سینه توگل، قزان کتابچیلرینه مراجعت ایته‌لی.

محمود بن ابراهیم غفورف

قزانده پچان بازارنده یونوسف کورپسنده.

کیبتمزده ایرلر اوچون هر تورلی یخشی کلاپوشلر قارا کول هم یکا مودا ایله چیگوب اشله‌نگان یفلك قاما قریلی بورکلر خاتونلر اوچون هر تورلی انجای، چن کنیتیللی صوڭغی مودا ایله اشله‌نگان قالفاقلر، کاتفاشیلر، ایرلر هم خاتونلر اوچون هر تورلی چینك کاوشلر هم باشمافلر هر وقت صاتلماقده‌در.

زاکاز قبول ایدلوب تیزلك ایله اولگورتوب بیرله هم صومینه ۲۵ تیین زادانکه ییبه‌رگان کشیلرگه پوچته ایله‌ن کوندرله‌در.

صوراوچیلرغه پریسکورانت بوش ییبه‌رله.

Адресъ: Казань, Махмуду Ибрагимовичу Гафурову.

فاتیرلر یکاتیرینسکی اورامده ایکی فاتیر اجاره‌گه بیرله‌در. فاتیرلر هر برسی بیشه‌ر بولمه‌لی، آیرم بازلری، اوطن آمبارلری هم ایشك آلدنده ۋاداپراۋودلری بار. یکاتیرینسکی اورامده عبدالولی یونوسفدن بلشورگه.

بیك کوب یللر معلمه بولوب تجربه کورگان اوچیتلنیتسه روس تلن اوقوتا هم اورتا مکتبلرنڭ توبه‌ن صنفلرینه حاضرلی. آدریس: بالق بازارنده، ماروسف یورطنده ٦۸نچی نومیر فاتیرده، آ. ف. صاکاوۋا.

اوزمزدان آرتقان سببلی بهاسن کیمتب صاتلادر کانترولنی کاصصه نیاتر آرتقان حسین طاهرف معازینننڭ

اجاره‌گه بیرله ایکی محکم اسکلاد برسی طاش، برسی آغاچ. پچه‌ن بازارنده «سرای» ایشگی آلدنده.

سنتابراورطالرنده چغاچق دیب اعلان ایتلگان

لغت

کتابی قای‌بر سببلر بوینچه کیچگوب غینوارنڭ یگرمی‌سنده مطبعه‌ده باصلوب بته‌چك. حقی برصوم

پوچطه راسخودی آسیا غوبیرنالرینه ٤٥ تین، آوروپا روسیه‌سنه ۳۵تین نالوژ ایله ۱۰ تین آرطق

کوبله‌ب آلدروچیلرغه آلدرولرینه کوره بهاسی کیمتلور.

آدریس: Уфа, Султану Джантюрину

کتابنڭ دورت آی صوڭغه قالوب چغوی ایچون عفو اوتله‌در. آلدن آقچه یبارگانلرگه کتاب ۲۱ غینوارده یباره‌چك.

اعلان

برنچی مرتبه اولارق مسلمانلر آراسنده یاۋروپا اصولنچه اشلنگان مسلمان قازلقلارینڭ کارخانه‌سی ۱۳نچی دیکابردن رسمی صورتده آچلوب هر تورلی قازلقلارنی صاتماغه باشلادی. کارخانه‌مزنڭ قازلقلاری تمیز ربیك اهمیت بیرلوب حفظ صحتکه موافق صورتده حاضرلندکاردن محترم مسلمان قرداشلرمزنڭ مشتری اولارق ممنون بولولرنده شبهه ایتمیمز. کارخانه‌مزده استکا کشیلردن هرتورلی زاکازلر قبول ایتله‌وچیتدن صوراتوچیلارغه صومینه ۲۵ تین زادانکه ایله نالوژ ایتوبده یباره‌لدر.

تله‌گان کشیلرگه پریسکورانت بوش یباره‌لدر.

Казань, Евангилистовская ул. домъ Сабитова, Абдулла Кильдишевъ.

سرای مسافر خانه‌سی

فتح الله احمداللین نڭ

قزانده پچان بازارنده مسلمانلر ایچون «سرای» مسافر خانه‌سنی مین فتح الله احمداللین آریندا‌ۋایت ایدوب همه نومیرلرنی یاڭادان اعلا درجه‌ده چیسطا قیلوب سودامزنی دوام ایتمکده‌مز، لکن اوّلگی خوجه‌غه قاراغانده هر نومیرگه صومینه ۲۰ تین اسکیدکه برله‌ن قبول ایته‌چکمز. همه نومیرلر پار ایله جلتولا، جماعتلری ایله کیلوچی مسلمانلرغه آیرم شیرمه‌لی نومیرلر، خاتونلر هم ایرلر ایچون آیرم جلی بدرفلر حاضرله‌نمشدر، نومیرده پوچته تیلیگراف وباشقه یومشلر ایچون اطاعتلی خادملر موجوددر، آشخانه‌مزده ماهر آش پشروچی‌لر اداره‌سنده بولوب هر وقت حفظ صحتکه موافق طعاملر حاضرله‌نه‌در.

نومیرلر ٤۰تین‌دن باشلاب ۱صوم ۵۰تین‌گه قدر آیلقلاب کیلشو ایله، آط ایله کیلوچی‌لرگه آط قویار ایچون محکم کانیوشنی‌لر باردر.

تیلیفون نومری ۵۳۸ نچی.

احترام ایله" فتح الله احمداللین ,,.

مسلمانلر ایچون «بلغار» مسافر خانه‌سی.

قزانده پچه‌ن بازارنده طراموای استانسه‌سی قارشوسنده.

همه نومیرلر ماسلنی کراسکه ایله بویالغان؛ الکتریق ایله یاقترتیله، پار ایله جلتوله. جماعتلری ایله کیلوچی مسلمانلرغه آیرم شیرمه‌لی نومیرلر، خاتونلر ایرلر ایچون آیرم جلی بدرفلر حاضرله‌نمشدر. نومیرده پوچته تیلیغراف وباشقه یومشلر ایچون خدمتکارلر، اطاعتلی خادم وخادمه‌لر موجوددر. ایکی زور زالده، هر وقت مسلمان، روس وترکیه غزیته وژورناللری موجوددر. آشخانه ماهر آش پشروچیلر اداره‌سنده بولوب هر وقت حفظ صحتکه موافق طعاملر حاضرله‌نه. بوفیتده هر تورلی مینیرالنی صولر قواصلر باردر. نومیرلر ۵۰تین‌دن باشلاب اوچ صومغه قدر. آیلقلاب کیلشو ایله؛ مال آلوب کیلوچیلرگه اصقلادلر حاضردر. تیلیفون نومری ۷٤۸

احترام ایله: برادران رمضانفلر.

بیرمه‌مز ۱۹۰۹ سنه قزاوۋستاوکه سنده زور آلطون میدال آلدی.

مغازینلرمزده هر وقت آرزان بها ایله صاتلمقده‌در:

چرکنیتیل هم یفه‌ك ایله چیگلب اشله‌نگان اعلا طاقیه هر تورلی کله‌پرش، فس هم قالفاقلر، چن انجیلی کله‌پرش وقالفاقلرده اشله‌ب بیررگه زاکاز قبول ایته‌مز.

صومینه ۲۵ تین زادانکه ییبه‌رگان مشتریلرمزگه هرطرفقه پوچته هم کانطورلر ایله نالوژنی پلاتیوژ قیلوبده هیچ توقفسز یبه‌ره‌مز.

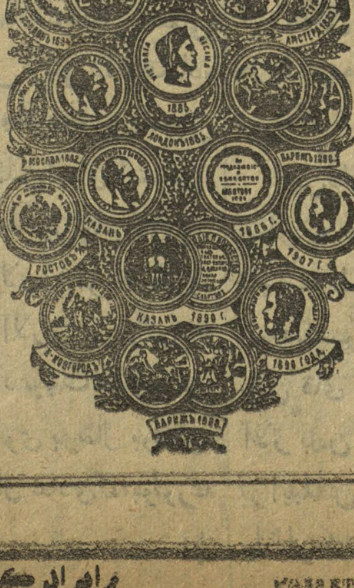

سودامزنڭ باشلانووی ۱۸٦۸ سنه‌ده تیلیفون نومری ۷۷۱.

عین‌الدین ثابتف

گلاونی اسکلادمز قزانده تیخۋینسکی اورامده اوزیورطمزده.

آتدیلینیه‌مز

پچه‌ن بازارنڭ مسجد آستنده

یارمینکه‌لرده:

مکاریه‌ده مسجدقارشوسنده اوزکیبتمزده ۱۲نچی و۱٤نچی نومرلرده. اربتده گاستینی ره‌تده. بوگلمه، مینزه‌له، بری، اوف، استرلی طاماق، بیه‌بیه‌ی، سمبر، چالی وغیرلرده.

آدریس: Казань, Главный Складъ Гайнутдину Сабитову.